

Tirsdag den 16. maj 2017

Kære Sundhedsminister og Sundhedsordførere

Appel om politisk indgriben i forhold til proces og indhold af Sundhedsstyrelsens vejledning om sundhedsfaglig hjælp ved kønsidentitetsforhold og kønsmodificerende behandling.

I, beretning afgivet af Sundheds- og Ældreudvalget den 26. maj 2016, anfører udvalget:

”Et enigt udvalg konstaterer med stor tilfredshed, at problemstillingen vedrørende behandling af transkønnede, der længe har optaget udvalget, nu endelig ser ud til at finde sin løsning.

En persons kønsidentitet er ikke i sig selv en medicinsk eller psykiatrisk tilstand og skal ikke behandles, helbredes eller undertrykkes. Udvalget konstaterer med tilfredshed, at diagnosekoderne vedrørende transkønnet nu vil blive flyttet til et andet eller et nyt kapitel, hvor diagnosen ikke opfattes som en sygdom, lidelse eller seksuel tilstand.

Det betyder, at et samlet udvalg støtter, at det, forslagsstillerne ønskede gennemført med beslutningsforslaget, nu bliver til virkelighed og sættes i kraft inden for de næste 7 måneder. Såfremt kodeændringerne mod forventning ikke vedtages i WHO til oktober, har ministeren givet tilsagn om, at Danmark vil etablere en særskilt national løsning for diagnosekoderne pr. 1. januar 2017, hvormed Danmark, som ønsket af udvalget, vil gå forrest på dette område. På den baggrund er det også udvalgets forventning, at man som transkønnet i Danmark skal opleve et hensynsfuldt udredningsforløb og tilbydes en værdig og afklarende indsats i forbindelse med et eventuelt kønsskifte.”

Ændringen af koderne har stor betydning for mange transpersoner, som ikke finder de nye koder stigmatiserende.

Vi vil gerne takke Sundheds- og Ældreudvalget samt Sundheds- og Ældreministeren for jeres indsats. Samtidig vil vi rose Sundhedsdatastyrelsen for at følge vores folkevalgtes ønsker, som respekterer både beretningen og ministerens udtalelser.

På baggrund af nedennævnte beskrivelse samt vedhæftede indsigelser til Sundhedsstyrelsens vejledningsudkast, er det derfor vores ønske at der fra politisk side gribes ind nu for at sikre at såvel arbejdsproces som vejledningsindhold reelt afspejler LGBTI-rettigheder samt konkret og faktuel ny viden således at vi her i Danmark som minimum lever op til dette, hvilket for nuværende IKKE er tilfældet.

Processen for udarbejdelse af Sundhedsstyrelsens nye vejledning for behandling af transkønnede.

Sundhedsstyrelsen indkaldte organisationer (undtaget FSTB – Foreningen for Støtte til Transkønnede Børn) til to timers møde tirsdag den 21. marts 2017 om den ny vejledning.

Sundhedsstyrelsen afholdt tirsdag den 28. marts 2017 en offentlig konference (på engelsk) ”GENDER IDENTITY AND HEALTH CARE”. Sundhedsstyrelsens udkast til vejledning, blev hverken offentliggjort eller blev præsenteret på denne konference.

Sundhedsstyrelsen indkaldte organisationer samt fagpersoner til to timers møde tirsdag den 2. maj 2017. Forinden afholdelse af mødet havde transorganisationerne indgivet vedlagte kommentarer til Sundhedsstyrelsens arbejdsudkast til vejledning.

Dagsordenen til mødet blev udarbejdet af Sundhedsstyrelsen og udsendt dagen før mødeafholdelse. Vedhæftet var Sundhedsstyrelsens arbejdsudkast, som var uforandret og dateret den 6. marts 2017.

Vi oplystes på mødet om at vores kommentarer er blevet læst og at vejledningen vil komme i høring om ca. 14 dage. Ligeledes fastholdes det fra Sundhedsstyrelsens side, at behandling på børneområdet vil indgå i denne vejledning.

Sundhedsstyrelsen har flere gange i 2016 tilkendegivet, at revisionen af behandling af transkønnede børn og unge skulle være en separat proces, nu har styrelsen imidlertid valgt at inddrage børn og unge i revisionen. FSTB – Foreningen for Støtte til Transkønnede Børn er først blevet inddraget i revision af vejledningen i april 2017 og har derfor ikke haft mulighed for at bidrage nævneværdigt med deres erfaringer.

Region Hovedstaden udgiver en rapport om behandling af transkønnede børn og unge til efteråret. Afsnittet vedrørende behandling af børn og unge vil derfor være forældet når vejledningen træder i kraft eller kort efter.

Samtlige organisationer indgav derfor, i deres tilsendte kommentarer, ønske om at revision af afsnittet vedrørende børn og unge udsættes til efteråret således at den nyeste viden på området foreligger og at vi får mulighed for at bidrage til afsnittet. Dette ønske er trods tidligere lovning fra Sundhedsstyrelsen altså ikke efterkommet.

Ønsker til en ny vejledning.

Kønsidentitetsforhold er hverken en somatisk eller psykiatrisk sygdom og en ny vejledning må nødvendigvis afspejle dette. Vi har derfor følgende ønsker til en ny vejledning:

- At sproget i vejledningen hverken må direkte eller indirekte antyde, at der tale om en sygdom.
- At der må ikke stilles krav om psykiatrisk udredning for behandling uden at der er en begrundet mistanke om at ønsket om behandling skyldes psykiatriske forhold.
- At den velfungerende praksis vedrørende kønshormonbehandling fra før Sundhedsstyrelsen stramning af 23. november 2012 genindføres.
- At nedre kirurgi, med undtagelse af rutine operationer, varetages i et internationalt samarbejde da der i Danmark ikke findes den fornødne ekspertise.
- At afsnittet vedrørende børn og unge revideres når Region Hovedstaden har udgivet deres rapport om behandling af børn og unge (forventes til efteråret 2017).

Sundhedsstyrelsens arbejdsdokument til en ny vejledning.

Sundhedsstyrelsens udkast til en ny vejledning er endnu ikke sendt i høring og dets indhold er derfor fortsat ukendt, men på baggrund af de afholdte møder med Sundhedsstyrelsen finder vi det bekymrende at:

- At Sundhedsstyrelsen fastholder, at praksis før stramningen i 2012 var uforsvarlig og at stramningen derfor var nødvendig.
- At Sundhedsstyrelsen ikke ønsker at underbygge sin påstand om nødvendigheden af stramningen.
- At svar på spørgsmål til ministeren, som ikke stemmer overens med Sundhedsstyrelsen tilgang, ikke medtages i styrelsens arbejde.
- At Sundhedsstyrelsen fastholder at kønshormonbehandling af transpersoner er højt speciale.
- At Sundhedsstyrelsen fastholder retten til at revidere afsnittet om børn og unge før Region Hovedstadens rapport.
- At Sundhedsstyrelsen reviderer afsnittet om børn og unge før interesseorganisationerne kan nå at levere et kvalificeret modspil.

Kønshormonbehandling.

Tidligere kunne en transperson henvende sig til egen læge, få en henvisning til en speciallæge og få adgang til lægekontrolleret kønshormonbehandling. En praksis der har fungeret i tre årtier uden nævneværdige problemer.

Sundhedsstyrelsen har over for os anført, at denne praksis var uforsvarlig da mange personer, som led af en psykisk sygdom fejlagtigt fik kønshormoner. Vi har gentagne gange udbedt os oplysninger om omfanget af fejlbehandlinger, men vores spørgsmål er forblevet ubesvaret.

Sundhedsordfører Flemming Møller Mortensen har stillet tre spørgsmål til sundhedsministeren:

Spørgsmål 620:

”Ministeren bedes oplyse, om der forud for den 23. november 2012 er indgivet klager over privatpraktiserende speciallægers kønshormonbehandling af transpersoner, og i bekræftende fald hvor mange klager der dels er indgivet og dels er behandlet, klagernes indhold og indholdet af afgørelserne.”

Spørgsmål 621:

”Ministeren bedes oplyse, om der forud for den 23. november 2012 er tilfælde, hvor myndighederne har fundet grundlag for eller overvejet, om der var grundlag for kritik eller anden sanktion over for privatpraktiserende speciallæger på grund af deres kønshormonbehandling af transpersoner, og i bekræftende fald oplyse, hvor mange sager det drejede sig om og baggrunden for disse sager, samt indholdet af afgørelserne?”

Svarerne på disse to spørgsmål bekræfter at der ikke tidligere har være nævneværdige problemer. Derimod har vi kendskab til mange forhold hvor behandlingen, i det såkaldt højt specialiserede tilbud, er mangelfuld eller uforsvarlig.

Spørgsmål 622:

”Ministeren bedes endvidere oplyse, hvilken dokumentation Sundhedsstyrelsen lægger til grund for, at kønshormonbehandling af transpersoner betegnes som højt specialiseret?”

Sundhedsstyrelsen har i deres bidrag til ministerens svar blandt andet anført:

”Væsentligst at nævne er den faglige retningslinje 'Standards of Care' (SOC) som er udsendt af the World Professional Association for Transgender Health (WPATH)”

Standard of Care beskriver to tilgange til behandling med kønshormoner, den traditionelle psykiatriske udredning med oprindelse i halvtredserne og den mere moderne tilgang udviklet i halvfemserne. Sundhedsstyrelsen har valgt ensidigt, at anføre den restriktive model i deres bidrag til svaret fra ministerens svar.

Vi er forundrede over, at den langt mindre restriktive tilgang, ikke er nævnt i Sundhedsstyrelsens bidrag. En tilgang, som vi ikke finder optimal, men som er langt tættere på vores ønsker.

Nedre kønsmodificerende kirurgi

Nedre kønsmodificerende kirurgi foretages kun i begrænset omfang i Danmark. Det vil derfor aldrig blive muligt at opnå den fornødne ekspertise og rutine.

Belgien og Holland, som har en befolkning der er henholdsvis to og tre gange større end Danmarks har valgt at samarbejde om operationerne for at sikre en høj faglig standard.

Fjernelse af livmoder, æggeleder og æggestokke (hysterektomi og salpingo-ooferektomi) samt fjernelse af testikler (orkiektomi) kan ikke betragtes som højt specialiserede, da disse indgreb foretages rutinemæssigt ved forskellige sygdomme. Disse operationer må derfor kunne udføres i borgerens egen region.

Vores appel.

Vi har bedt Sundhedsstyrelsen afholde endnu et møde med os inden et udkast til en vejledning sendes i høring. Arbejdsdokumentet har kun i yders beskedent omfang taget hensyn til vores bidrag indsendt i august 2016. Sundhedsstyrelsen meddelte os at dette næppe kan nås da det haster med at vejledningen gjort færdig.

Det er vores opfattelse, at vi reelt ikke er blevet inddraget i revisionen og vi frygter en ny vejledning som er mindst lige så ringe som den gældende.

Vi er bekymrede over den stigende anvendelse af selvmedicinering, siden Sundhedsstyrelsen stramning i 2012. Særligt da selvmedicinering nu også forekommer blandt børn og unge. Vi frygter at stigningen vil fortsætte indtil de problemer, som er i den gældende vejledning, løses.

Vi appellerer derfor til politisk indgriben i udarbejdelse af en ny vejledning om sundhedsfaglig hjælp ved kønsidentitetsforhold og kønsmodificerende behandling.

Med venlig hilsen

Transpolitisk Forum

Amnesty International

Copenhagen Pride

FSTB – Foreningen for Støtte
til Transkønnede Børn

LGBT+ Ungdom

LGBT Danmark

Bilag:

Sundhedsstyrelsen arbejdsdokument af 6. marts 2017.

Transpolitisk Forums og Amnesty Internationals brev af den 17. april 2017.

FSTB – Foreningen for Støtte til Transkønnede Børns brev af den 17. april 2017.

LGBT Danmarks brev af den 18. april 2017.